

2. Pietarin kirjeen loppuosa

opettaja Isak Penzev 2014

Shalom, hyvät ystävät, tänään me Jumalan voiman kautta haluamme lopetella toisen Pietarin kirjeen tulkintaa. Niin kuin viime kerralla olen puhunut, tämä teksti muistuttaa meille hyvin juutalaista kirjallisuutta nimeltään Midrash. Itse teksti ja tästä sanasta nostetut aiheet muistuttavat Midrashin tekstiä. Kun käsitelimme toista lukua, näimme samoja sanoja Juudaan kirjassa. Esille nousseet aiheet muistuttavat myös ensimmäistä Mooseksen kirjaa. Vertauskuvaksi löydämme myös Midrash rabbah-tekstin.

Myös kolmannessa luvussa jatkuvat samat aiheet. Pietari ei nosta näitä aiheita siksi, että haluaisi kertoa jotain maailmanluomisteoriaa, vaan hänen tavoitteenaan on saavuttaa lukijan kiinnostus pyhään elämään. Apostoli itse tekee merkittäväksi tämän aiheen heti luvun alussa: ”Tämä on jo toinen kirje, jonka minä kirjoitan teille, rakkaani, ja näissä molemmissa minä muistuttamalla herätän teidän puhdasta mieltänne.” Tämä pyhyiden tie pohjautuu siihen, että me luotamme Pyhään Jumalan Sanaan. Toinen jae puhuu meille: ”että muistaisitte niitä sanoja, joita pyhät profeetat ennen ovat puhuneet, ja Herran ja Vapahtajan käskyä, jonka te apostoleiltanne olette saaneet.”

Me voimme nähdä saman ajatuksen Efesolaiskirjeen toisessa luvussa jakeissa 20-21: ”...apostolien ja profeettain perustukselle rakennettuja, kulmakivenä itse Kristus Jeesus, jossa koko rakennus liittyy yhteen ja kasvaa pyhäksi temppeliksi Herrassa.” Se, joka pienellä kivellä liittyy pyhäksi temppeliksi, on rakentamassa temppeliä, ja hänen elämänsä pohjautuu profeettoihin ja profetaalisiin sanoihin.

Tämän opetuksen vastakohtaksi Pietari laittaa epäpuhtaan opetuksen, jota myöhemmin tulee olemaan. 3:3: ”Ja ennen kaikkea tietäkää se, että viimeisinä päivinä tulee pilkkapuheinensa pilkkaajia, jotka vaeltavat omien himojensa mukaan.” Me näemme tässä mielenkiintoiset sanat ”viimeisinä päivinä.” Viimeisinä päivinä on erikoinen juutalainen termi, heprean kielellä aharit hajamim, jota myös profeetat käyttävät. Sana tarkoittaa aikaa ennen kuin Messias tulee. Ehkä tämä on hiukan erikoinen vertailu. Jos Messias on Jeshua ja hän on jo tullut, minkä takia Pietari käyttää tätä viimeiset päivät - sanontaa?

Me voimme helposti vastata siihen. Mutta vastaus on hyvin merkillinen. Apostolit olivat odottaneet nimenomaan Messiaan tuloa kirkkaudessa. Eli siihen aikaan uskovaisille oli hyvin tärkeää odottaa Messiaan tulemistä kirkkaudessa. Eivät he siihen aikaan väittäneet, että Messias on jo kerran tullut, ja nyt kaikki meidän ongelmamme ovat päättyneet. Sen tähden heille oli hyvin tärkeää elää

omaa elämänsä pyhästi ja vanhurskaasti ennen Messiaan tuloa kirkkaudessa. Tässä me näemme, että Messiaan tuleminen on kaksivaiheinen, ja silloin meille ei synny ongelmaa, kun me luemme tämän tekstin. Ensimmäinen Messiaan tuleminen tapahtuu nöyränä ja Jumalalle alistuvan orjan asemassa. Toisessa tulemisessa Messias tulee kirkkaudessa kuninkaana ja voittajana.

Hänen ensimmäinen tulemisensa auttaa meitä voittamaan omia syntejämme. Toisessa tulemisessa uskolliset nostetaan kirkkauteen ja heille annetaan kuninkaallinen asema. Sekä ensimmäinen että toinen tuleminen ovat hyvin tärkeitä meille kaikille. Kaikki uskovaiset ja myös Israelin kansa odottavat Messiaan tuloa kirkkaudessa. Aikaa ennen hänen tuloaan nimitetään viimeiseksi ajaksi. Ja tästä me voimme löytää paljon todistuksia profetaalisista kirjoista.

Siis kolmas luku puhuu siitä, että ennen Messiaan tuloa viimeisinä päivinä tulee pilkkapuheineen pilkkaajia. Nämä pilkkaajat tekevät oman tahdon mukaisesti, ja Jumalaa pelkääväiset elävät Jumalan lain mukaisesti. Neljäs jae puhuu, että he epäilevät Jumalan oikeudenmukaisuutta. He sanovat, että jos maailmassa ei ole mikään muuttunut, ei tarvitse uskoa Jumalan lupauksiin. ”Missä on lupaus hänen tulemuksensa? Sillä onhan siitä asti, kuin isät nukkuivat pois, kaikki pysynyt, niinkuin se on ollut luomakunnan alusta.”

Tämän tyyppisiä keskusteluja me voimme nähdä myös Midrashin tekstistä. Nämä eivät ole mitään uusia asioita, vaan jo vanhoja. Ja vastauksia tämän tyyppisiin kysymyksiin me voimme löytää Midrashin tekstistä. Niin myös Pietari tässä vastaa Midrashin tekstin perusteella. Jakeissa 5 - 8 me näemme tämän tyyppisiä kertomuksia, joissa puhutaan maailman luomisesta ja siitä, kuinka tuhat vuotta on sama kuin yksi päivä.

Ajatus siitä, että maailman pitää olla kuusi tuhatta vuotta vanha, koska luomistyö kesti kuusi päivää, löytyy hyvin usein juutalaisen tradition teksteistä. Paljon myöhemmin kirjoitetussa juutalaisessa tekstissä esimerkiksi Ramhal kirjoittaa tästä aiheesta. Hän oli rabbi, joka 1800-luvulla asui Italiassa. Monet juutalaiset kirjoitukset pohjautuvat hänen kommentteihinsa. Omassa työssään Herran tie hän kirjoittaa näin: ”Tuomari on määrännyt, että maailma ja ihminen eivät ole täydellisiä. Molemmat joutuvat käymään tuhoutumisen kautta. Ja tämän tuhoutumisen merkinä on ihmisen kuolema, ja myös maailman luomisen muutokset.” Ja Ramhal jatkaa tekstissään: ”Sen takia ihmiselle on annettu elämä, kuolema ja ylösnousemus. Ja maailmalle on määrätty tuhoutuminen ja jälleenrakennus. Niin kuin viisaat juutalaiset puhuvat traktaatissa Sanhedrin.” Ja hän jatkaa: ”Kuusi tuhatta vuotta maailma pysyy ja yksi tuhat vuotta on tuhoa. Ja tuon tuhannen vuoden lopussa Jumala jälleenrakentaa maailman.” Tämä on vain yksi historian kirjoituksen mielipide. Mutta hän vahvistaa ajatusta, että meidän

pyrkimyksenämme tulee nyt tällä hetkellä pyhittyä ja vanhurskautua. Ja maailman tuhoutuminen voi olla vain vertauskuvaa todellisuudesta.

Samasta näkökulmasta me voimme katsoa myös Pietarin kirjoitusta. Jae 11 puhuu: ”Kun siis nämä kaikki näin hajoavat, millaisia tuleekaan teidän olla pyhässä vaelluksessa ja jumalisuudessa.” Jakeessa 13 hän kannustaa kaikkia uskovaisia: ”Mutta hänen lupauksensa mukaan me odotamme uusia taivaita ja uutta maata, joissa vanhurskaus asuu.” Eli toisin sanoin voi sanoa, että me odotamme uutta maailmaa, missä vain vanhurskas pystyy elämään.

Kun Pietari nostaa esille tämän Midrashin tekstin, hän haluaa muistuttaa meitä Jumalan suunnitelmasta. Jumalan lupausta viivytetään siksi, että enemmän ihmisiä pystyy tekemään parannuksen.

Ja jakeissa 9 ja 15 Pietari puhuu, että kaikki tapahtuu Herran suunnitelman mukaisesti meidän pelastukseksimme. ” ja lukekaa meidän Herramme pitkämielisyys pelastukseksi.” Tämä teksti muistuttaa Talmudin tekstiä. Yksi Talmudin teksti puhuu näin: Jos Israelin kansa on saavuttanut parhaan aseman, silloin Herran tuleminen on lähellä. Mutta jos kansa ei ole valmis, silloin pelastus tulee määrättynä aikana. Ja joka tapauksessa pelastus tulee Herralta. Ainoastaan voi kysyä, missä olosuhteissa tai missä kunnossa me olemme silloin, kun se aika tulee.

Sen takia Pietari muistuttaa meille 14. jakeessa, jotta me olisimme valmiina kohtaamaan hänet, nuhteettomina ilman tahroja. Jos joku lukija ajattelee, että Pietarin sanat ovat niin kuin vastakohta profeettojen tai Paavalin sanoille, niin Pietari vahvistaa meille, että Paavali kirjoittaa samasta asiasta, 15. jae: ”ja lukekaa meidän Herramme pitkämielisyys pelastukseksi, josta myös meidän rakas veljemme Paavali hänelle annetun viisauden mukaan teille on kirjoittanut.”

Pietari kirjoittaa helpolla kielellä niin kuin Midrashin tekstit on kirjoitettu. Midrashin opetustarinat olivat hyvin suosittuja kansan kesellä. Ne ovat hyvin arvostettuja suullisen Tooran kokonaisuudessa, ja niillä on siinä oma osansa. Voi olla, että samasta syystä arameankieliseen käännökseen ei ole otettu mukaan 2. Pietarin kirjettä. Sieltä ei löydy myöskään Juudaan kirjettä eikä muutamia muitakaan kirjoja. Ehkä tämän arameankielelle käännetyn Raamatun tekijät näkivät, että nämä ovat hyvin saman näköisiä Midrashin tekstin kanssa. Ja ehkä he siksi päättivät jakaa ne suullisessa muodossa. Pitää muistuttaa, että näiden kirjoitusten kieli ja kulttuuri oli hyvin lähellä kansankieltä siihen aikaan.

Paavalin kirjeet olivat aivan erilaisia. Ne olivat niin kuin rabbin vastauksia elämän kysymyksiin. Ja ennen kuin me alamme selvittää, mitä Paavali meille kirjoittaa, meidän pitää olla hyvin lähellä rabbiinista elämää ja ajatustapaa. Ja meillä pitää olla tietoja tapahtumista. Ei tietoja rabbista vaan siitä, miten rabbit yleisesti ajattelevat ja selittävät. Monesti Paavali tuo nimenomaan käytännön

puolta omassa opetuksessaan. Paavali oli opettanut hyvin paljon, ja varmasti hänen opetuslapsensa olivat jo hyvin tietoisia hänen metodeistaan. Varmasti ajatus siihen aikaan oli lukea kirjeet seurakunnassa niin, että lukija pystyy samalla tulkitsemaan, mitä Paavali on kirjoittanut. Paavalin kirjeiden alkuperäinen tarkoitus ei ollut, että joku yksityinen lukee niitä itselleen hiljaisuudessa.

Ei ole mitenkään ihmeellistä, että Pietari mainitsee Paavalin kirjeiden olevan hyvin vaikeatajuisia, joita jotkut väänsivät kieroön. Se ehkä tarkoittaa, että silloin apostolien aikana oli niitä, jotka eivät halunneet elää Jumalan käskyjen mukaisesti. Tämä kiusaus oli kohdannut Israelin kansaa jo kreikkalaisen kulttuurin vaikutuksesta. Ei tarvitse ajatella, että käskyistä pois vetäytyminen tapahtui vasta silloin, kun kristinusko syntyi. Se oli tapahtunut jo aiemmin. Toisen temppelin loppuaikoina oli paljon ihmisiä, jotka vetäytyivät pois Jumalan laista ja juutalaisesta traditiosta. Siitä huolimatta nämä laittomuuden tekijät etsivät juutalaisesta traditiosta tukea omalle opetukselleen. Mutta heidän opetuksensa näkökulma oli vääristetty Tooran näkökulmasta. Siksi Pietari sanoo, että kun ihmisillä silloin oli taipumus tulkita väärin Tooraa, oli myös niitä, jotka tulkitsivat väärin Paavalin kirjeitä.

Sen takia Pietari jakeessa 16 nimittää näitä ihmisiä vakaantumattomiksi ja tietämättömiksi. Pietari vahvistaa, että ihmiset, jotka tulkitsevat väärin Tooraa - ja niin kuin tässä tapauksessa tulkitsevat väärin myös Paavalin kirjoituksia - vievät itseään kadotukseen. Sen takia Pietari varoittaa eksymyksestä. Pietarin mukaan hän itse ja Paavali opettavat samasta asiasta eikä heidän opetuksissaan ole eroja. Ehkä Pietari kirjoittaa tästä aiheesta aggadan tyyliin. Kun taas Paavali käsittelee samoja aiheita halachan ja juutalaisen maailmanluomisen kautta. Aggada ja halacha ovat kaksi suullisen Tooran näkökulmaa. Niitä ei voi yhdistää, mutta ei niitä kannata erottaakaan. Nämä kaksi näkökulmaa ovat niin kuin käsi kädessä kulkemassa rinnakkain suullisessa Toorassa.

Pietarin sanat nimenomaan varoittavat meitä syylistämisestä Paavalia hänen opetuksestaan, koska tämä voi viedä meidät kadotukseen. Tämä on hyvin ajankohtainen asia myös meidän aikanamme.

Haluan lopettaa toisen Pietarin kirjeen käsittelyn tähän hyvään merkittävään lopputulokseen.